

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 9Ps/6/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2514205188
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Hadnagyová
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2015:2514205188.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany v konaní vedenom sudkyňou Mgr. Andreou Hadnagyovou vo veci spôsobilosti na právne úkony nesvojprávnej E. S., W.. XX.X.XXXX, M. T.: T., Y. Č.. XXXX/X, zastúpená opatrovníkom: Mesto Piešťany, sídlo: Piešťany, Námestie SNP č. 3, v konaní zastúpená opatrovníkom pre konanie: Y.. F. I., vyššia súdna úradníčka Okresného súdu Trnava, na vrátenie spôsobilosti na právne úkony takto

r o z h o d o l :

Súd návrh E. S., W.. XX.XX.XXXX, na vrátenie spôsobilosti na právne úkony z 21.07.2014 z a m i e t a .

Navrhovateľke E. S., W.. XX.XX.XXXX, n e p a t r í právo na podanie návrhu na vrátenie spôsobilosti na právne úkony na súde počas doby jedného roka s účinnosťou odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd u p ú š ť a od doručenia rozsudku E. S., W.. XX.XX.XXXX.

O náhrade trov konania súd r o z h o d n e samostatným rozhodnutím.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka návrhom z 21.07.2014 navrhla, aby jej súd vrátil spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Piešťany, č. k. 5Ps/5/2008 z 02.09.2009, bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony. Súčasne jej bola ustanovená opatrovníčka. Od právoplatnosti tohto rozsudku uplynula doba dlhšia ako 5 rokov. Počas tejto doby sa jej zdravotný stav zlepšil, nakoľko neustále a pravidelne sa podrobuje psychiatrickej liečbe u psychiatra MUDr. V. Q.. Pravidelne chodí na kontroly k lekárovi a berie predpísané lieky. Opakovane podstúpila ústavné liečenie, a tiež je neustále v ambulantnom liečení. Po poslednom nastavení na medikáciu je už niekoľko rokov v dobrom stave, jej zdravotný stav je dobre kompenzovaný bez aktuálnych psychotických prejavov.

Opatrovník Mesto Piešťany pred súdom nesúhlasil s vrátením spôsobilosti na právne úkony E. S. stotožňujúc sa so stanoviskom znalca.

Opatrovník pre konanie E. S. bol riadne písomne predvolaný na pojednávanie, na ktoré sa bez ospravedlnenia nedostavil. Svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnil, ani nepožiadaval o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu.

Podľa § 101 ods. 2 OSP súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadaval z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takeého účastníka; prihladne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Podľa § 187 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku od výsluchu vyšetrovaného môže súd upustiť, ak nemožno tento vykonať vôbec alebo bez ujmy na zdravotnom stave vyšetrovaného.

Súd v súlade s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami pojednával v neprítomnosti opatrovníka pre konanie s prihliadnutím na obsah spisu a vykonané dôkazy. Taktiež súd pojednával v neprítomnosti E. S., keďže znalec v znaleckom posudku č. 118/2015 z 10.07.2015 uviedol, že nie je schopná výsluchu relevantným spôsobom a nie je potrebné ju vo veci súdom vypočuť či predvolať.

Z Rozsudku Okresného súdu Trnava č. 19Nc 65/95 z 12.02.2003, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 13.3.2003, súd zistil, že E. S. bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, keď na základe vykonaného znaleckého dokazovania mal súd za preukázané, že menovaná trpí závažnou schizoafektívnou duševnou poruchou, ktorá sa u nej prejavila po prvý raz v r. 1989 a zrejme v dôsledku nedostatočného liečenia má u nej toto ochorenie nepriaznivý, chronický priebeh, pričom znalec nevyhlásil zlepšenie zdravotného stavu v prípade, ak sa podrobí dlhodobému liečeniu ústavnou a následne ambulantnou formou.

Z Uznesenia Okresného súdu Piešťany, č. k. 7P 128/03-278 z 03.10.2003, súd zistil, že za opatrovníčku nesvojprávnej E. S. bola ustanovená jej matka V. S..

Z Rozsudku, č. k. 36Ps 7/05-65 z 03.02.2006, ktorý nadobudol právoplatnosť 13.02.2006, súd zistil, že na základe návrhu E. S. z 11.02.2004 súd po vykonanom dokazovaní prinavrátil menovanej spôsobilosť na právne úkony, keď dospel k záveru, že menovaná trpí duševnou poruchou, táto je však aktuálne v štádiu remisie (klľudu) pri liečbe a významne neovplyvňuje konanie vyšetrovanej v rodine a spoločnosti a za predpokladu, že sa bude ďalej pravidelne liečiť, je predpoklad udržania priaznivého zdravotného stavu. Z predmetného spisového materiálu vyplýva, že menovaná je vedená v ambulantnej liečbe psychiatra MUDr. V. Q. od februára 2005, pravidelne dochádza na injekcie a podľa názoru tohto lekára je plne spôsobilá.

Z Rozsudku Okresného súdu Piešťany, č. k. 5Ps 5/2008-133 z 02.02.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť 25.03.2009, súd zistil, že E. S. bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, keď na základe vykonaného znaleckého dokazovania mal súd za preukázané znaleckým posudkom č. 16/2008 z 12.09.2008 vypracovaného znalkyňou MUDr. N. Ž., že menovaná vyšetrovaná trpí duševnou chorobou - schizoafektívnou poruchou, abnormne štruktúrovanou osobnosťou s histriónskymi rysmi. Toto ochorenie negatívne ovplyvňuje jej správanie v rodine a spoločnosti, správanie vychádza z kombinácie porúch myslenia, skresleného vnímania reality, ľahkej ovplyvniteľnosti a oslabenia vytrvalosti a vôle. Jedná sa o choroby trvalého charakteru s chronickým priebehom, pričom ide o také závažné ovplyvnenie jej sociálneho fungovania, že nie sú predpoklady len pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony.

Z Uznesenia Okresného súdu Piešťany, č. k. 13P 25/2014-21 z 20.01.2015, ktoré nadobulo právoplatnosť 14.02.2015, súd zistil, že došlo k zmene opatrovníka nesvojprávnej E. S. z dôvodu úmrtia jej opatrovníčky. Za opatrovníka bolo ustanovené Mesto Piešťany.

Zo Znaleckého posudku č. 118/2015 znalca MUDr. Y. L., evidenčné číslo 913226, súd zistil, že E. S. trpí viac rokov trvalou duševnou poruchou schizoafektívnou poruchou, ktorou trpí roky. Ochorenie je nevyliciteľné, trvalé, doživotné. Ide o poruchu trvalého charakteru, nevyliciteľnú s trvalou negatívnou progresiou do budúcnosti, prítomnú u vyšetrovanej do konca života. Liečba umožňuje iba čiastočnú kompenzáciu tejto poruchy, ktorá negatívnym spôsobom ovplyvňuje správanie a konanie vyšetrovanej v rodine a v spoločnosti, nie je schopná vykonávať právne úkony ani byť nimi viazaná. Vyšetrovaná nie je schopná vnímať dôsledky svojho správania a konania vo vzťahu ku viazanosti svojich právnych úkonov. Nie je schopná cieľavedome konať a rozhodovať adekvátnym spôsobom. Tiež nie je schopná adekvátne nakladať s finančnými prostriedkami. Vzhľadom k jej stavu aktuálne je, z hľadiska psychiatrického, obligátne ponechanie pozbavenie spôsobilosti k právnym úkonom v celom rozsahu. Nie je schopná ich vykonávať v žiadnom podstatnom rozsahu. Vyžaduje si dohľad a dozor inej osoby či inštitúcie. Nie je schopná výsluchu relevantným spôsobom a nie je potrebné ju vo veci súdom vypočuť či predvolať. Doručenie rozhodnutia môže mať na vyšetrovanú negatívny vplyv. Je možné od neho upustiť, pretože vyšetrovaná nedokáže akceptovať jeho význam a zmysel. V roku 2002 bola Alena Forrová na základe znaleckého psychiatrického posudku pozbavená spôsobilosti k právnym úkonom v celom rozsahu. V roku 2006 jej bola na základe znaleckého posudku právna spôsobilosť prinavrátená. Pri prinavrátení spôsobilosti na právne úkony bolo prítomné zhoršenie zdravotného stavu, nedisciplinovanosť v liečbe. V

roku 2009 jej bola opätovne právna spôsobilosť v celom rozsahu odňatá na základe znaleckého posudku MUDr. Ž.. Z hľadiska psychiatrického z dlhodobej perspektívy, vzhľadom na prítomnosť trvalej závažnej duševnej poruchy, je dôvodné ponechať u navrhovateľky status quo, teda ponechanie pozbavenia spôsobilosti k právnym úkonom v celom rozsahu.

Z výsluchu znalca MUDr. Y. L. súd zistil, že podal znalecký posudok č. 118/20015, ktorý písomne predložil 10.07.2015. Preštudoval obligátnu dokumentáciu a osobne vyšetril E. S., W.. XX.XX.XXXX. Zistil, že menovaná trpí roky trvalou duševnou poruchou - schizoafektívnou psychózou. V minulosti jej bola opakovane odňatá a následne aj prinavrátená právna spôsobilosť. Napr. aj v roku 2005 na základe jeho znaleckého posudku jej bola právna spôsobilosť súdom vrátená. Následne však menovaná nedodržiavala liečebný režim adekvátnym spôsobom sa psychiatricky neliečila, takže v roku 2009 jej bola súdom právna spôsobilosť opäť odňatá. Aktuálne pri jej znaleckom vyšetrení boli prítomné známky duševného ochorenia, ktorými je vyšetrovaná negatívne ovplyvňovaná v sociálnej existencii. Má svojrázne názory a plány do budúcnosti. Je otázne, či sa vyšetrovaná v aktuálnej dobe riadne psychiatricky lieči. V júli 2015, kedy ju znalec vyšetroval, mu predložila rok staré lekárske psychiatrické nálezy. Nevedela mu presne povedať, aké lieky užíva, kedy bola naposledy u psychiatra. Z hľadiska psychiatrického sa znalec domnieval, že v aktuálnom období je potrebné, aby ohľadne právnej spôsobilosti vyšetrovanej zostal prítomný status, t. j. odňatie spôsobilosti k výkonu právnym úkonom v celom rozsahu. Tak isto je potrebné vyšetrovanej ponechať ustanovený inštitút opatrovníka.

Podľa § 186 ods. 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony môže podať i ten, kto bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony. 3) Ak však súd jeho návrh zamietol a ak nemožno očakávať zlepšenie jeho stavu, môže súd rozhodnúť, že mu toto právo po primeraný čas, najdlhšie však po dobu jedného roka, nepatrí.

Podľa § 187 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku o zdravotnom stave vyšetrovaného súd vylúčne vždy znalca. Na návrh znalca môže súd nariadiť, aby vyšetrovaný bol počas najviac troch mesiacov vyšetrovaný v zdravotníckom zariadení, ak je to nevyhnutne potrebné na vyšetrenie zdravotného stavu.

Podľa § 189 Občianskeho súdneho poriadku súd môže rozhodnúť, že upustí od doručenia rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony, ak by doručenie mohlo na adresáta pre jeho duševnú poruchu pôsobiť nepriaznivo alebo ak adresát nie je schopný význam rozhodnutia pochopiť.

Po posúdení zisteného skutkového stavu s vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami dospel súd k záveru, že zákonné podmienky pre vrátenie spôsobilosti na právne úkony nesvojprávnej E. S. nie sú v tomto prípade splnené. V konaní bolo nesporne preukázané znaleckým posudkom z 10.07.2015 a výsluchom znalca, že nesvojprávna trpí roky trvalou duševnou poruchou, pričom v minulosti jej bola opakovane odňatá a následne aj prinavrátená spôsobilosť na právne úkony. Aktuálne pri jej znaleckom vyšetrení boli prítomné známky duševného ochorenia, ktorými je nesvojprávna negatívne ovplyvňovaná v sociálnej existencii, pričom otázne zostalo, či sa v aktuálnej dobe riadne psychiatricky lieči. V júli 2015 počas znaleckého vyšetrenia totiž predložila rok staré lekárske psychiatrické nálezy, nevedela presne povedať, aké lieky užíva, kedy bola naposledy u psychiatra. Z psychiatrického hľadiska preto v aktuálnom období bolo potrebné, aby ohľadne právnej spôsobilosti nesvojprávnej zostal prítomný status, t. j. odňatie spôsobilosti k výkonu právnym úkonom v celom rozsahu. Z uvedených dôvodov súd preto s použitím vyššie citovaných zákonných ustanovení nesvojprávnej E. S. spôsobilosť na právne úkony v celom, resp. v čiastočnom rozsahu nevrátil.

Súd zároveň pri rozhodovaní využil možnosť obsiahnutú § 189 Občianskeho súdneho poriadku a vyjadrenie znalca o negatívnom vplyve doručenia rozsudku na nesvojprávnu E. S., na základe čoho rozhodol o nedoručení tohto rozsudku nesvojprávnej. Podobne súd s poukazom na ust. § 186 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku rozhodol o tom, že nesvojprávna po dobu jedného roka nemôže podať opäť návrh na vrátenie spôsobilosti na právne úkony vzhľadom na jej zdravotný stav.

O náhrade trov konania súd rozhodol a contario podľa § 151 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého o povinnosti nahraďiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia na Krajský súd v Trnave prostredníctvom Okresného súdu Piešťany v písomnom vyhotovení 3x.

Z písomne podaného odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje, musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť).

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku,
- b) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- c) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- d) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- e) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.